

Wegbereider

Ontmoetingen in Transsylvanië

Wegbereider

Ontmoetingen in Transsylvanië

Martin & Christine van Dalen

Coverfoto: Christine loopt langs de oever van de Mureş in de richting van Reghin (Martin van Dalen, 9 juni 2013).

Schrijver: Martin & Christine van Dalen

Coverontwerp: Martin van Dalen

ISBN: 9 789 40 21 33 516

© TOV! Services

Proloog

Vandaag heb ik mijn dochter voor de tweede keer naar het vliegveld gebracht. Het is de derde keer dat zij een bezoek brengt Roemenië - en het tweede bezoek aan Transsylvanië. Haar verlangen om uiteindelijk voor langere tijd in dienst van God naar dit mooie land te gaan, is in de afgelopen jaren niet afgenomen – integendeel! Nu gaat zij - vlak voor het begin van haar examenjaar – opnieuw naar Reghin, de stad die wij twee jaar geleden hebben leren kennen.

Nu ze ruim twintig jaar oud is, voelt het minder ‘eng’ om haar letterlijk te zien uitvliegen. Ik weet waar zij naartoe gaat en ik weet zeker dat God met haar meegaat!

Diep in mijn hart vind ik het ook een beetje jammer dat zij alleen gaat. Hoe graag was ik – samen met de rest van mijn gezin – gevolgd! Maar wie weet ... toen we twee jaar geleden samen in het vliegtuig stapten, kon ik niet vermoeden wat die elf dagen ons zouden brengen. De titel van dit boek is pas na onze reis ontstaan. Er werd als gaande een weg voor ons gebaad – in meerdere opzichten!

De Hebreeuwse dichter-koning David ben-Isai heeft ongeveer drieduizend jaar geleden een ervaring beschreven, die ik na ons bezoek aan Roemenië herken als nooit tevoren (Psalm 139):

*U sluit mij in van achter en van voren
U legt Uw hand op mij.
Dit kennen – het is mij te wonderlijk,
te hoog, ik kan er niet bij.
Waar kan ik Uw Geest ontgaan,
waar Uw aangezicht ontvluchten?*

*Al steeg ik op naar de hemel, U bent daar;
of legde ik mij neer in de hel, zie, U bent [daar].
Nam ik vleugels van de dageraad,
woonde ik aan het einde van de zee;
ook daar zou Uw hand mij leiden
en Uw rechterhand mijn vasthouden.*

Deze woorden zijn zo enorm waar! Daarom draag ik dit boek op aan Degene, die de grote Wegbereider is voor de mensheid: Jezus, de Messias. Door Zijn leven op te offeren in onze plaats, heeft Hij de weg terug bereid naar het hart van de hemelse Vader! En ik ben dankbaar en trots dat onze dochter het geloof en de moed heeft om zich door Hem te laten leiden; om Hem te volgen naar de andere kant van Europa, om daar zijn ambassadrice te zijn.

Terwijl ik het opstijgende vliegtuig nakijk tot het in de wolken is verdwenen, denk ik terug aan die dag in mei 2013 ...

Dag 1 (30 mei)

OP WEG

Samen met Christine loop ik vanuit de vertrekhal mee in de rij mensen. We zijn op weg naar het dichtstbijzijnde van de vier wachtende vliegtuigen. Het is nog vroeg in de ochtend. Hoewel de zon al een beetje door de wolken breekt, hangt er toch nog een dunne nevel boven Dortmund. Een half uur geleden hebben we afscheid genomen van mijn ouders, die ons vanuit Rijssen naar het Duitse vliegveld hebben gereden. Al vrij snel nadat we arriveerden, konden we inchecken en verder lopen naar de afdeling *Security*. Nadat we zonder kleerscheuren door een scanpoortje en langs een draagbare scanner waren gekomen, stelde de uiteindelijke paspoortcontrole niet veel voor. Nu loop ik achter mijn dochter naar de trap, die leidt naar de achterdeur van het vliegtuig. Onwillekeurig denk ik terug aan haar eerste vliegreis, in april vorig jaar.

Destijds hadden papa en mama het nakijken. Toen ging ze (zeventien jaren jong!) alleen op reis. Nou ja, alleen ... ze reisde met een leeftijdgenoot: de zoon van de familie Pas, bij wie ze een week zou doorbrengen in Câmpina, ten noorden van București. Hij ging 'slechts' tijdens zijn vakantie op bezoek bij zijn ouders; zij ging voor het eerst op reis zonder haar ouders – gehoor gevend aan de roep van haar hemelse Vader, aan wie zij vier jaar eerder haar hart had gegeven en Wiens stem zij had leren herkennen.

Vorig jaar ging ze om uit te zoeken of haar verlangens misschien zouden kunnen passen in Gods plan met haar leven. Nu gaat ze om heel bewust kennis te maken met het land en de bediening, die ze tijdens dat eerste bezoek in haar hart heeft gesloten.

Wat zo bijzonder was aan die eerste reis, was dat ik voor het eerst uit logeren ging bij andere mensen. Ik kende deze mensen niet zo goed en logeren was niet een van mijn favoriete dingen. Maar het was een mooie ervaring en een stukje grenzen verleggen voor mij. Dit was het begin van het hele avontuur dat ik nu aan ben gegaan met God.

Christine

Omdat dit voor mij de eerste vliegreis is, vind ik de voorbereidingen voor de vlucht nog in interessant. De stewards geven met gebaren uitleg over de ontsnappingsroutes en de werking van de zuurstofmaskers. Het staat trouwens duidelijk omschreven op de instructiekaarten, die iedere passagier aantreft bij zijn of haar stoel. Ik bedenk dat de afbeeldingen op de kaart, samen met de begeleidende teksten, veel duidelijker zijn dan de afgeaffelde instructies via de intercom. Deze worden in twee talen doorgegeven. De Engelse versie wordt zo rap en afgemeten opgedreund, dat ik er bijna geen woord van kan verstaan ...

Wanneer het vliegtuig over de startbaan rijdt, verbaas ik mij over de kracht van de versnelling. Wat een *power* produceren die twee motoren! Binnen een paar minuten stijgen we tot boven het wolkendek en is het sprookjesachtige uitzicht op een kleiner wordende wereld verdwenen. Ik krijg opeens begrip voor de keuze van de piepkleine raampjes, waardoor ik zo slecht naar buiten kan kijken. De zon schijnt nu vol op dichte wolkendek onder het toestel en op de vleugel direct naast onze zitplaatsen. Het ongefilterde licht verandert iedere blik naar buiten in een ervaring van sneeuwblindheid. Omdat de vlucht vrijwel zonder turbulentie verloopt, worden het twee vrij saaie uren, waarin we de tijd doden

met herinneringen van Christine aan haar vliegreis vorig jaar. En uiteindelijk met het kaartspelletje Uno.

Ongeveer tien minuten voordat het vliegtuig de landing inzet, komt er een einde aan de verveling. De aarde wordt weer zichtbaar. Het is fascinerend om neer te kijken op de onnoemelijk kleine huisjes, weggetjes, riviertjes en dergelijke. Als we de aanvliegroute naar het internationale vliegveld bij Târgu Mureș (*Aeroportul Transilvania*) gevonden hebben, komt alles langzaam dichterbij. De gekleurde stipjes en streepjes groeien uit tot rijdende auto's en grazende kudden koeien en schapen. Ik heb op internet wel eens gespeeld met *Google Earth*. In dat programma kun je enorm op de aarde in- en uitzoomen, waardoor je eenzelfde soort sensatie kunt oproepen. Alleen gaat het op het beeldscherm veel sneller dan in een vliegtuig – nu kan ik niet anders dan het gebeuren minutenlang op mij laten inwerken - en ik vind het prachtig! De ervaring dat ik nu zelf onderdeel van het gebeuren ben, is onbetaalbaar.

Als je de hemel voorstelt als een plaats ver buiten de aardse dampkring (wat natuurlijk een heel menselijke voorstelling is), dan kan ik mij een beetje voorstellen hoe ontzettend groot Gods liefde en betrokkenheid voor de mensen is. De Bijbel zegt dat Hij ons niet alleen bij name kent, maar zelfs dat Hij onze haren heeft geteld! Nu we aan het dalen zijn, kan ik in de diepte onder mij af en toe wat details onderscheiden: huizen, wegen, een rivier, bergen met bossen ... vanaf deze hoogte zie ik verschillende dorpjes liggen. Bij welk dorpje zou ik beginnen met kijken, als ik God was? Ik zie geen mensen – en al helemaal geen haren. De woorden van David krijgen een hele diepe betekenis voor me:

Mijn beenderen waren voor U niet verborgen, toen ik in het verborgene gemaakt ben geborduurd werd in de laagste plaatsen van de aarde.¹

AANKOMST

Wanneer we het vliegtuig verlaten, verbaas ik mij een beetje over de omvang van het vliegveld: het bestaat uit slechts één baan. Behalve een klein chartertoestel zien we alleen een tankwagen, die komt aanrijden met de brandstof voor de volgende vlucht. Het geheel toont zelfs kleiner dan het vliegveld bij Eindhoven, dat ik vorig jaar heb leren kennen.

De paspoortcontrole en het terugvinden van de reiskoffer nemen weinig tijd in beslag. Na een kleine twintig minuten lopen we aan de andere zijde van het gebouw een pleintje op, waar verschillende mensen op bankjes in de zon zitten. Anderen komen aanlopen vanaf de parkeerplaats, of lopen er juist doelgericht naar toe.

Voor mij voelde het als thuiskomen. Toen ik het Roemeens hoorde, de simpele omgeving met mooie bergen en de licht getinte mensen zag, voelde het voor mij als of dit de plek is waar ik hoor te zijn. Zo iets heb ik eigenlijk nog niet eerder meegemaakt, voor zover ik mij kan herinneren.

Christine

Wij zullen worden opgehaald door een medewerker van Stichting Phoneo, een man met de naam Cornel. Volgens Miriam, onze Nederlandse contactpersoon, zouden we een foto van hem kunnen vinden op de Facebookpagina van zijn vrouw. Daar zijn we echter niet

¹ Psalm 139:15-16^a.

in geslaagd. We zullen dus een beetje creatief moeten zijn om hem te vinden – of ons te laten vinden - en het eerste contact te leggen.

Nadat de meesten van onze reisgenoten zijn afgehaald of zelf naar een auto of bus gelopen, staan we een beetje aarzelend om ons heen te kijken. Midden op het pleintje is een verhoging aangebracht, waarop een paar bankjes staan. Op één daarvan zit een man van begin dertig met zijn gezicht naar de ingang van het gebouw gekeerd. Hoewel hij een zonnebril draagt, heb ik het gevoel dat hij af en toe in onze richting kijkt. Hij blijft echter rustig zitten en lijkt af te wachten of hij aangesproken zal worden. Ik besluit om er maar gewoon naar toe te lopen en hem aan te spreken. Als we bij hem komen, zegt ik op vragende toon: *'Phoneo?'* en *'Cornel?'*. Hij kijkt mij aan, schudt ontkennend met zijn hoofd en maakt een verontschuldigend gebaar met zijn armen. Ik zeg iets als *'no problem'* en we lopen naar één van de andere bankjes. We zullen moeten wachten tot er zich andere personen aandienen voor een kennismaking. De zon wordt al lekker warm en we leggen onze jassen bij de bagage neer.

Na een minuut of tien rijdt er een auto het pleintje op. De bestuurder remt opeens af en parkeert zijn voertuig vlak bij ons bankje. Door de voorruit zie ik een opgestoken hand en ik begrijp dat dit onze chauffeur moet zijn. De man stapt uit en loopt naar ons toe. Het is een stevig gebouwde figuur in eenvoudige werkkleding. Zijn zwarte baard is minstens anderhalve vuist lang en ziet er een beetje onverzorgd uit. Als hij ons aanspreekt, zie ik in zijn ogen een grote vriendelijkheid. Hij stelt zich voor als Cornel en verontschuldigt zich voor het feit dat hij te laat is. Normaal gesproken kost het slechts drie kwartier om vanuit Reghin hier te komen. Nu heeft hij er als gevolg van wegwerkzaamheden ruim anderhalf uur over gedaan. Wij noemen onze namen en terwijl we onze bagage in de auto laden,

vertel ik dat we nog geen tien minuten geleden door de douane zijn gekomen. We hebben dus niet lang op hem hoeven wachten. We stappen in en beginnen aan de rit naar Târgu Mureș (dat veertien kilometer ten noorden van het vliegveld ligt) om vandaar verder te rijden naar Reghin.

Ik kom er al snel achter dat er onder het eenvoudige uiterlijk van onze chauffeur een intelligente persoonlijkheid schuilgaat. Hij blijkt graag te praten - en niet alleen over koetjes en kalfjes. Bovendien heeft hij een hele duidelijke Engelse uitspraak, wat een goed gesprek mogelijk maakt. Voordat we de helft van de afstand hebben afgelegd, zijn de algemene opmerkingen over de vliegreis en het mooie landschap verleden tijd. We voeren een interessante discussie over allerlei bijzonderheden in de natuur, die de bizarre 'logica' van de evolutietheorie ontkrachten – en het bestaan van een Schepper suggereren. Cornel blijkt veel te weten over allerlei onderwerpen, van de afweermechanismen van kleine insecten tot de emotionele band die er tussen zijn vrouw en hun jongste kindje aan het groeien is als gevolg van borstvoeding. Ik herken in zijn verhalen mijn eigen nieuwsgierigheid naar het bestaan van God in de alledaagse dingen van het leven. Tussen de gesprekken door vraagt hij soms iets aan Christine - hoe haar examens zijn verlopen en of ze al eerder in Roemenië is geweest. Voor we het weten, rijden we Reghin binnen via de brug over de Mureș –we hebben nu geen enkele last van wegwerkzaamheden gehad.

Omdat we nog inkopen moeten doen, rijdt Cornel eerst met ons naar de bank, zodat ik contant geld uit de automaat kan halen. Vervolgens gaat hij met ons mee naar de Lidl en helpt met het uitkiezen van de boodschappen. Hoewel ik de winkelformule al ken, is het fijn dat hij ons kan helpen met het ontcijferen van de



Het appartementencomplex waar wij logeren (het gebouw rechts op de foto), gezien over het graanveld ten zuiden van de stad, bij de Mureş.

etiketten op de producten. Bij de kassa aangekomen blij ik gewoon met mijn ING-betaalpas te kunnen pinnen. Dat gaat allemaal een stuk makkelijker dan ik had verwacht! Op weg naar onze eindbestemming wijst Cornel ons de weg naar het kantoor van de stichting, zodat we daar zelf naartoe kunnen lopen. Vervolgens brengt hij ons naar een vrij nieuw appartementencomplex aan de rand van het stadje. Wanneer we de bagage naar boven hebben gebracht (we zitten op de derde etage) neemt hij afscheid en kunnen we onze thuisbasis voor de komende anderhalve week gaan inrichten.

ONTGROENING

Nadat we onze bagage hebben uitgepakt en de bedden opgemaakt, stuiten we op een onverwacht probleem: er komt geen water uit de kraan! Een snelle ronde leert dat alle kranen droog staan. Zelfs de stortbakken van de beide toiletten worden niet bijgevuld ... De consequenties zijn enorm: geen water om eten te koken, geen water om te douchen, geen spoelwater voor de toiletten - zelfs geen water om onze bezwete gezichten even te verfrissen. Tenzij we de flesjes met drinkwater hiervoor gebruiken. Anders zullen we het voorlopig moeten stellen zonder één van de grootste vanzelfsprekendheden die we in Nederland kennen: onbeperkt water uit de kraan

Toen we arriveerden, heeft Cornel verteld dat onze contactpersoon – Miriam – op de etage onder ons woont. Hij heeft haar appartement aangewezen, dus ik weet waar ik om hulp kan vragen. In de loop van de avond loop ik een paar keer de trap af om bij haar voordeur op de bel te drukken. Er komt echter geen enkele reactie, dus we zullen moeten improviseren.

Ik houd mijzelf voor dat er in de directe omgeving mensen zullen zijn voor wie deze situatie een dagelijkse realiteit is. Wie weet hoeveel inwoners van Reghin - of de dorpjes in de omgeving - iedere dag naar een pomp moeten lopen met een stel emmers? De huisjes die we onderweg zijn gepasseerd, suggereren dat stromend water niet het enige is dat ontbreekt in vergelijking met Nederland ... Wij hebben het ondanks alles nog steeds erg luxe. We moeten het maar een beetje als 'ontgroening' zien.

Naast het feit dat we dus geen water hadden, vond ik het appartement best luxe. Ik had een wat simpeler appartement verwacht. Dat we tijdelijk geen water hadden was natuurlijk